TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Đặt khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo vào vị trí trung tâm của quá trình phát triển đất nước

19:01 27/03/2025

Phát triển khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số đang là yếu tố quyết định phát triển của các quốc gia; là điều kiện tiên quyết, thời cơ tốt nhất để nước ta phát triển giàu mạnh, hùng cường trong kỷ nguyên mới - kỷ nguyên vươn mình của dân tộc.

Trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa, Đảng ta luôn nhất quán xác định khoa học công nghệ là quốc sách hàng đầu, là động lực quan trọng thúc đẩy đất nước phát triển nhanh và bền vững. Nghị quyết số 57-NQ/TW ra đời như một bước đi chiến lược nhằm khẳng định vai trò then chốt của khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo đối với sự phát triển kinh tế - xã hội của nước ta.

Tổng Bí thư Tô Lâm chủ trì phiên họp thứ hai của Ban Chỉ đạo Trung ương về phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số. Ảnh VGP.

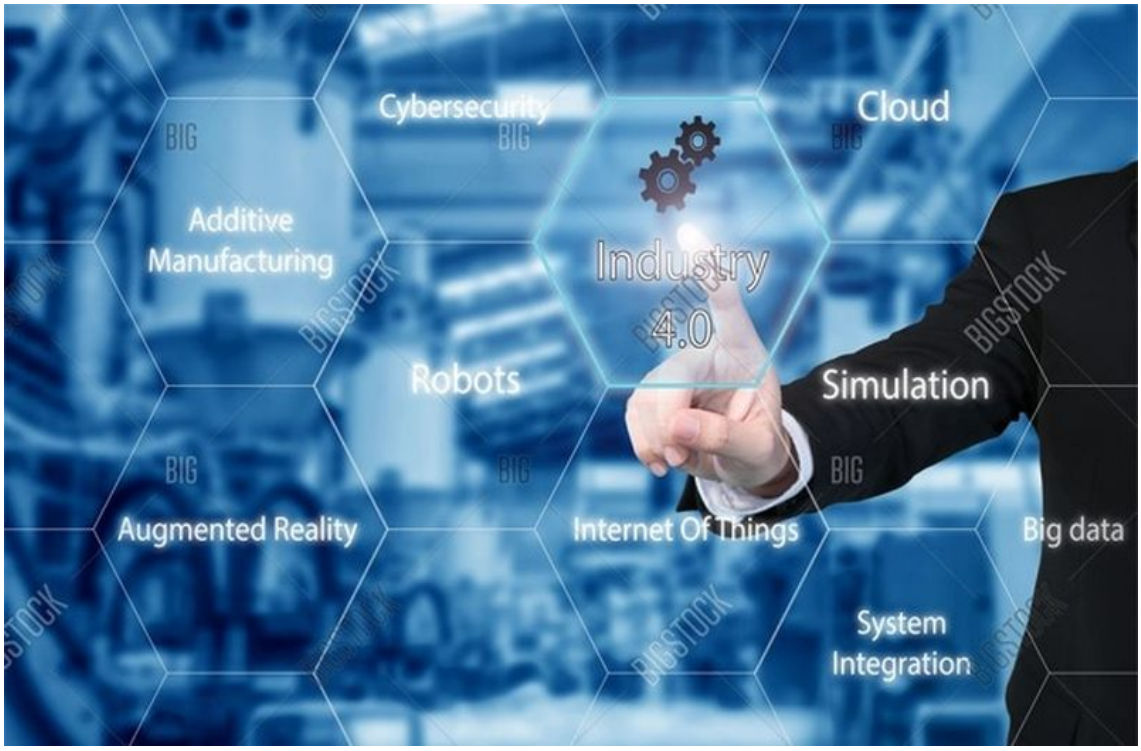
Yêu cầu cấp thiết tận dụng tối đa cơ hội, vượt qua thách thức

Thời gian qua, Đảng, Nhà nước ta đã có nhiều chủ trương, chính sách đẩy mạnh ứng dụng, phát triển khoa học, công nghệ, thúc đẩy đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số, chủ động, tích cực tham gia cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư, đạt được nhiều kết quả quan trọng...

Tuy nhiên, tốc độ và sự bứt phá về phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia còn chậm; quy mô, tiềm lực, trình độ khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo quốc gia còn khoảng cách xa so với nhóm các nước phát triển; nhận thức của nhiều cấp, nhiều ngành, cán bộ, công chức và Nhân dân về chuyển đổi số chưa đầy đủ và sâu sắc... Trước thực tế đó, ngày 22/12/2024, Bộ Chính trị đã ban hành Nghị quyết số 57-NQ/TW về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia. Nghị quyết đã nêu rõ 5 quan điểm chỉ đạo với những mục tiêu cụ thể đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045. Đồng thời đề ra 7 nhóm giải pháp và các khâu trong tổ chức thực hiện.

Đáng chú ý, trước tầm quan trọng của Nghị quyết, Tổng Bí thư Tô Lâm làm Trưởng Ban Chỉ đạo Trung ương về phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số. Và chỉ trong thời gian ngắn, từ cuối tháng 1 đến đầu tháng 3/2025, người đứng đầu Đảng ta đã chủ trì 2 cuộc họp của Ban Chỉ đạo. Điều đó đã khẳng định tầm quan trọng của phát triển khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số đã được đặt lên ưu tiên hàng đầu, là yêu cầu cấp thiết để Việt Nam tận dụng tối đa các cơ hội và vượt qua thách thức để phát triển giàu mạnh, hùng cường trong kỷ nguyên mới.

Tại phiên họp lần thứ hai ngày 4/3/2025, trên cơ sở báo cáo của Cơ quan Thường trực Ban Chỉ đạo, ý kiến phát biểu của các thành viên Ban Chỉ đạo, đồng chí Tổng Bí thư Tô Lâm ghi nhận, biểu dương và đánh giá cao nỗ lực của Đảng uỷ Chính phủ, Đảng uỷ Quốc hội, Đảng uỷ Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể Trung ương, Đảng uỷ các cơ quan Đảng Trung ương và các đồng chí thành viên Ban Chỉ đạo, Văn phòng Trung ương Đảng - Cơ quan Thường trực đã tích cực triển khai thực hiện Nghị quyết số 57-NQ/TW và đạt được một số kết quả tích cực sau hơn 1 tháng triển khai từ sau Phiên họp thứ nhất.

Đặt khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo vào vị trí trung tâm của quá trình phát triển đất nước. Ảnh internet.

Đó là cơ bản hoàn thành nhóm vấn đề về nền tảng hoạt động của Ban Chỉ đạo, thành lập Tổ giúp việc và Hội đồng Tư vấn quốc gia; kịp thời ban hành Nghị quyết số 193/2025/NQ-QH15 của Quốc hội với 12 cơ chế, chính sách thí điểm để thể chế hoá Nghị quyết số 57-NQ/TW vào thực tiễn, tạo cơ sở để triển khai sớm, giải quyết ngay một số vấn đề bức xúc, không chờ đến khi Quốc hội sửa đổi các luật; các tiện ích của Đề án 06 đã đem lại nhiều lợi ích thiết thực trong quản lý và phục vụ người dân, doanh nghiệp, là tiền đề xây dựng Trung tâm Dữ liệu quốc gia; việc cắt giảm, đơn giản hoá và giải quyết thủ tục hành chính, cung cấp dịch vụ công phục vụ người dân, doanh nghiệp có chuyển biến tích cực; đã thu hút được sự quan tâm, phản hồi của người dân, doanh nghiệp, đội ngũ tri thức, nhà khoa học, chuyên gia về khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số.

Tổng Bí thư Tô Lâm cũng lưu ý những tồn tại, hạn chế cần sớm khắc phục, tránh nguy cơ thành điểm nghẽn như: Công tác lãnh đạo, chỉ đạo và nhận thức, đổi mới tư duy, quyết tâm chính trị còn chậm, nhất là người đứng đầu các cấp chưa quan tâm chỉ đạo và trực tiếp sử dụng các thiết bị điện tử và ứng dụng phần mềm. Thể chế, cơ chế, chính sách chưa hoàn thiện, đồng bộ. Mặc dù Quốc hội đã ban hành Nghị quyết số 193/2025/NQ-QH15 nhưng vẫn còn một số vấn đề đặt ra chưa được giải quyết.

Đáng chú ý, việc thiếu hụt nhân lực, đặc biệt là nhân lực chất lượng cao sẽ là nguy cơ trở thành điểm nghẽn. Việc đầu tư, hoàn thiện hạ tầng (đường truyền,

internet 5G, internet vệ tinh, cơ sở dữ liệu...) và phát triển các công nghệ mới (trí tuệ nhân tạo, dữ liệu lớn,...) chưa được quan tâm đúng mức. Việc chuyển đổi số trong hoạt động của các cơ quan và chất lượng cung cấp dịch vụ công trực tuyến còn hạn chế...

Tăng cường ứng dụng khoa học công nghệ gắn với sắp xếp bộ máy

Tổng Bí thư Tô Lâm nêu rõ: Năm 2025 là năm khởi đầu, định hình hướng đi và lộ trình triển khai các chính sách, sáng kiến nhằm cụ thể hoá Nghị quyết số 57-NQ/TW, tạo nền tảng cho sự phát triển bền vững và hiệu quả cho các năm tiếp theo. Do đó, trong quý II/2025 và thời gian tới, Tổng Bí thư Tô Lâm yêu cầu gắn việc triển khai Nghị quyết số 57-NQ/TW đồng bộ với quá trình sắp xếp tổ chức bộ máy, nhất là việc sắp xếp các cấp chính quyền đúng theo tinh thần Nghị quyết số 18-NQ/TW và chỉ đạo của Trung ương, Bộ Chính trị trên cơ sở tăng cường ứng dụng khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số, bảo đảm tinh gọn, hoạt động hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả.

"Khẩn trương ngay trong quý II/2025 hoàn thiện thể chế, cơ chế, chính sách và bảo đảm nguồn lực triển khai Nghị quyết số 57-NQ/TW bảo đảm đồng bộ, hiệu quả. Việc này không chỉ tạo hành lang pháp lý vững chắc, còn tháo gỡ những rào cản để thúc đẩy các nhiệm vụ, giải pháp đi vào thực tiễn một cách mạnh mẽ", Tổng Bí thư Tô Lâm nhấn mạnh.

Phiên họp thứ hai của Ban Chỉ đạo Trung ương về phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số. Ảnh VGP.

Người đứng đầu Đảng ta cũng yêu cầu xây dựng, hoàn thiện hạ tầng số, nền tảng số, đặc biệt là Trung tâm Dữ liệu quốc gia, Cơ sở Dữ liệu quốc gia về doanh nghiệp, Cơ sở Dữ liệu quốc gia về đất đai; phát triển các khu công nghệ cao và các công nghệ chiến lược như trí tuệ nhân tạo, dữ liệu lớn, công nghệ bán dẫn; thiết lập sàn giao dịch công nghệ; mạnh dạn lựa chọn, nhân rộng việc ứng dụng các sản phẩm, giải pháp khoa học, công nghệ, chuyển đổi số vào thực tiễn, nhất là các sản phẩm, giải pháp đã cho thây hiệu quả. Đối với một số vấn đề mới, có thể triển khai thí điểm, vừa làm vừa hoàn thiện và đánh giá hiệu quả trước khi nhân rộng.

Cùng với đó, Thường trực Ban Chỉ đạo tập trung chỉ đạo tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc và các kiến nghị, đề xuất của thành viên Ban Chỉ đạo, Cơ quan Thường trực, nhất là các vấn đề có nguy cơ trở thành điểm nghẽn, rào cản. Các đồng chí Phó Trưởng ban Chỉ đạo cần tham gia chỉ đạo triển khai hoạt động của Ban Chỉ đạo và phát huy mạnh mẽ, thực chất, hiệu quả vai trò của Cơ quan Thường trực, Hội đồng Tư vấn quốc gia, Tổ giúp việc bám sát theo quy chế làm việc và các nhiệm vụ được phân công.

Xây dựng, sửa đổi, bổ sung một loạt các luật liên quan

Cũng tại cuộc họp thứ hai, Tổng Bí thư Tô Lâm đã chỉ đạo, giao nhiệm vụ cụ thể cho các Đảng ủy Chính phủ, Đảng ủy Quốc hội, Văn phòng Trung ương Đảng, các ban của Đảng và các đồng chí thành viên Ban Chỉ đạo để tập trung triển khai khẩn trương ngay sau phiên họp. Theo đó, về xây dựng, hoàn thiện thể chế, Đảng uỷ Quốc hội và Đảng uỷ Chính phủ theo chức năng, nhiệm vụ, chỉ đạo tập trung xây dựng, sửa đổi, bổ sung các luật để trình Quốc hội xem xét biểu quyết thông qua tại kỳ họp thứ 9 (tháng 5/2025): Luật Công nghiệp công nghệ số; Luật Khoa học và Công nghệ; Luật Tiêu chuẩn và quy chuẩn kỹ thuật; Luật Chất lượng sản phẩm, hàng hoá; Luật Ngân sách; Luật Năng lượng nguyên tử và một số các luật liên quan theo Nghị quyết số 193/2025/NQ-QH15 của Quốc hội. Đồng thời, sớm nghiên cứu, đề xuất sửa đổi, bổ sung một số quy định trong các luật: Luật Thuế thu nhập doanh nghiệp; Luật Thuế thu nhập cá nhân; Luật Viên chức; Luật Phòng, chống tham nhũng; Luật Doanh nghiệp; Luật Sở hữu trí tuệ, Luật Đầu tư công, Luật Đấu thầu... nhằm đáp ứng yêu cầu của Nghị quyết so 57-NQ/TW, hoàn thành trong năm 2025. Điều chỉnh trong dự toán ngân sách năm 2025 để bố trí ít nhất 3% ngân sách cho phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số và tiếp tục nâng lên 2% GDP trong 5 năm tiếp theo.

Tổng Bí thư Tô Lâm yêu cầu Đảng uỷ Chính phủ chỉ đạo khẩn trương xây dựng, ban hành Nghị định quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành Nghị quyết số

193/2025/NQ-QH15 của Quốc hội theo quy trình thủ tục rút gọn. Hoàn thành trong tháng 3/2025. Cập nhật Khung kiến trúc Chính phủ điện tử Việt Nam, chính quyền số và điều chỉnh các hệ thống thông tin theo hướng phù hợp với mô hình tổ chức 3 cấp, nhất là việc số hoá dữ liệu phục vụ bàn giao, nâng cấp hệ thống thông tin giải quyết thủ tục hành chính để thực hiện được ngay sau khi kết thúc mô hình cấp huyện và hoàn thành trong quý II/2025.

Đồng thời nghiên cứu, phát triển hệ thống các trung tâm nghiên cứu, thử nghiệm, các phòng thí nghiệm trọng điểm quốc gia, tập trung cho công nghệ chiến lược và có cơ chế, chính sách hỗ trợ, khuyến khích các cá nhân, tổ chức triển khai hoạt động này; hoàn thiện thể chế, thành lập quỹ đầu tư cho phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số, hoàn thành trong quý II/2025.

Xác định công nghệ trí tuệ nhân tạo là công nghệ mũi nhọn đột phá

Đối với phát triển hạ tầng, công nghệ, dữ liệu, ứng dụng, Tổng Bí thư Tô Lâm nêu rõ Đảng uỷ Chính phủ chỉ đạo xây dựng, hoàn thiện hạ tầng số, nền tảng số, bảo đảm phủ sóng mạng di động băng thông rộng 5G trên toàn quốc gắn với việc đẩy mạnh triển khai internet vệ tinh; sớm đưa Trung tâm dữ liệu quốc gia vào vận hành. Song hành với đó, xác định công nghệ trí tuệ nhân tạo là công nghệ mũi nhọn đột phá. Khẩn trương xây dựng, ban hành Danh mục công nghệ chiến lược; thành lập Quỹ đầu tư phát triển công nghiệp chiến lược, hoàn thành trong quý II/2025.

Tổng Bí thư cũng chỉ đạo tập trung nghiên cứu và phát triển công nghệ lõi, sản phẩm chip chuyên dụng đột phá thế hệ mới thông qua đầu tư vào các trung tâm nghiên cứu công nghệ lõi về bán dẫn, tập trung vào các lĩnh vực như chip AI, chip IoT; có cơ chế hỗ trợ cùng chia sẻ, dùng chung một số cơ sở hạ tầng phòng thí nghiệm, cơ sở nghiên cứu. Trong quý II/2025 hoàn thành rà soát, cập nhật Chiến lược dữ liệu quốc gia. Trong quý III/2025 phải hoàn thành số hoá quy trình nghiệp vụ nội bộ, hồ sơ tài liệu, kết quả giải quyết thủ tục hành chính trong các lĩnh vực liên quan tới người dân, doanh nghiệp, hoạt động công vụ và công tác đảng (đất đai, tư pháp, y tế, giáo dục, lao động việc làm, đảng viên,...); tái sử dụng 100% dữ liệu đã số hoá để cắt giảm tối đa thủ tục hành chính và chi phí tuân thủ cho người dân, doanh nghiệp...

Đặt khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo vào vị trí trung tâm của quá trình phát triển đất nước. Ảnh internet.

"Triển khai một số phần mềm ứng dụng trong hoạt động quản lý và phục vụ người dân, doanh nghiệp ngay trong năm 2025 như hoàn thành 61 tiện ích trên VNelD phục vụ phát triển kinh tế - xã hội, đổi mới sáng tạo và phòng, chống tội phạm; triển khai mở rộng cổng xuất nhập cảnh tự động ứng dụng các công nghệ tiên tiến tại tất cả các cảng hàng không, sân bay; triển khai thu phí không dừng tại bến xe, bãi đỗ trong đô thị, đánh giá hiệu quả để cải thiện quản lý giao thông, thúc đẩy văn minh đô thị...", Tổng Bí thư yêu cầu.

Đáng chú ý, về phát triển nguồn nhân lực, Đảng uỷ Chính phủ chỉ đạo xây dựng cơ chế, chính sách thu hút và phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao trong lĩnh vực khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số; chỉ đạo các trường đại học thúc đẩy đào tạo nhân lực cho lĩnh vực này và nghiên cứu triển khai mô hình kết hợp trường đại học, trung tâm nghiên cứu và các cơ sở sản xuất.

Tổng Bí thư nêu rõ, các tỉnh ủy, thành ủy thành lập Ban Chỉ đạo, do đồng chí Bí thư Tỉnh ủy làm trưởng ban tương tự như mô hình Ban Chỉ đạo Trung ương và xây dựng, ban hành kế hoạch hành động thực hiện Nghị quyết số 57, bảo đảm các mục tiêu, nhiệm vụ gắn với lộ trình, sản phẩm cụ thể, có yếu tố đặc thù của địa phương, tính thực thi và linh hoạt với thực tế và hoàn thành trong tháng 3/2025.

Tổng Bí thư giao Tổ giúp việc Ban Chỉ đạo chủ trì, phối hợp Hội đồng Tư vấn quốc gia trong tháng 4/2025 phải xây dựng và trình Trưởng Ban Chỉ đạo phê duyệt Kế hoạch triển khai Nghị quyết số 57 bảo đảm tính hành động, hiệu quả, đo lường được và có cơ chế điều chỉnh linh hoạt, phù hợp với thực tiễn. Ban Tổ chức Trung ương sớm trình Ban Bí thư hướng dẫn việc kiện toàn, bố trí cán bộ có trình độ chuyên môn khoa học, công nghệ trong cấp uỷ các cấp, hoàn thành trong tháng 5/2025. Ủy ban Kiểm tra Trung ương triển khai Kế hoạch kiểm tra của Bộ Chính trị, trong đó có nội dung kiểm tra, giám sát việc thực hiện Nghị quyết số 57-NQ/TW của các đảng uỷ, cơ quan, tỉnh uỷ, thành uỷ. Văn phòng Trung ương Đảng trong quý II/2025 đưa vào vận hành Bộ Chỉ số đánh giá triển khai Nghị quyết số 57-NQ/TW,...

Tổng Bí thư Tô Lâm đã có lần nhấn mạnh: "Chỉ có khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo mới là con đường giúp chúng ta bắt kịp, tiến cùng, bứt phá và vượt lên chính chúng ta và thế giới". Do đó, để đạt được các mục tiêu, chỉ tiêu của Chiến lược phát triển đất nước giai đoạn 2021-2030, hướng tới 100 năm thành lập Đảng và 100 năm thành lập nước thì chúng ta cần có những đột phá, trong đó đột phá phát triển khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số chính là con đường lựa chọn để thực hiện các bước nhảy vọt, rút ngắn khoảng cách với các nước đi trước. Đây là điều kiện tiên quyết, thời cơ hiếm có để nước ta phát triển giàu mạnh, hùng cường trong kỷ nguyên mới - kỷ nguyên vươn mình của dân tộc.

Theo chinhphu.vn